

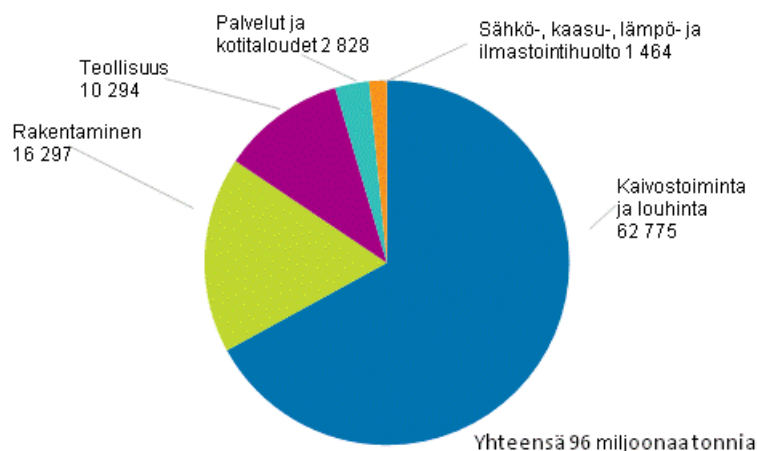
Jätetilasto 2014

Tuotannon ja kulutuksen jätteet

Vaarallisista jätteistä ei selvitä tulella

Ympäristöviranomaisten lupa- ja valvontarekisterien mukaan Suomessa kertyi vuonna 2014 vaarallisia jätteitä 1,9 miljoonaa tonnia. Vaarallisten jätteiden määrät ovat vuositasolla heilahdelleet paljonkin aina kulloistenkin tulkintojen myötä. Suomessa jäte joko on tai ei ole vaarallinen, vaarallisuusasteen välimuotoja ei tunneta. Tilastokeskus on julkaissut tietoja vaarallisten jätteiden määristä osana valtakunnallista jätetilastointia vuodesta 1987 alkaen.

Jättemäärät sektoreittain vuonna 2014, 1000 tonnia

Menneiden vuosikymmenien vilkas keskustelu ongelmajätehuollosta on vaiennut, mutta vaaralliset jätteet jäivät. Edelleenkin vaarallisten jätteiden käsittelykapasiteetti ei riitä alkuunkaan niiden laitosmaiseen käsittelyyn. Tavanomaisimmat käsittelytavat ovat kaatopaikkasijoitus tai varastointi kuten esimerkiksi allastaminen, valvotuissa olosuhteissa. Peräti kaksi kolmasosaa vaarallisista jätteistä käsitellään näillä tavoin. Kymmenesosa vaarallisista jätteistä eli liki 200 000 tonnia poltetaan vuosittain sähkön ja lämmön tuotannossa. Polttoa vähemmän vaarallisia jätteitä hyödynnetään materiaana. Loppukäsittelytapoja on kuitenkin moninaisia, esimerkiksi biologinen käsittely.

Suurimmat vaarallisten jätteiden erät syntyvät kaivoksilla, metallien jalostuksessa, kemikaalien valmistuksessa sekä painotaloissa, energiahuollossa ja rakentamisen pilaantuneena maana. Pieninä erinä vaarallisia jätteitä kertyy kotitalouksissa ja palvelualoilla, muun muassa elektroniikkaa, lääkejätteitä ja

jäteöljyä. Tilastoitu vaarallisten jätteiden määrä on 90-luvulta nykypäiviin nelinkertaistunut. Jätteet tulkitaan vaarallisiksi entistä laajemmin ja herkemmin. Jäteöljyjen, happojen ja raskasmetalleja sisältävien jätteiden joukkoon on tullut muun muassa vaarallisia mineraaliperäisiä jätteitä ja lietteitä sekä monenlaisia muita prosessijätteitä.

Sisällys

Taulukot

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Jätteiden käsittely 2014, tonnia.....4

Laatuseloste: Jätetilasto.....7

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Jätteiden käsittely 2014, tonnia

	1 Hyödyntäminen energiana	2 Hävityspoltto	3 Materiaali- hyödyntäminen	4 Kaatopaikka- sijoitus	5 Muu loppukäsittely, kuten allastaminen	Yhteensä
01.1 Käytetyt liuottimet Vaaralliset	..	24 746	686	25 432
01.2 Happo-, emäs- ja suolajätteet Tavanomaiset	..	6	5 388	5 214	..	10 608
01.2 Happo-, emäs- ja suolajätteet Vaaralliset	..	1 187	12 615	148 370	2 255	164 427
01.3 Käytetyt öljyt Vaaralliset	3 164	7 693	19 611	11	..	30 479
01.4, 02, 03.1 Kemialliset jätteet Tavanomaiset	2 501	2 147	27 438	73 420	21	105 527
01.4, 02, 03.1 Kemialliset jätteet Vaaralliset	1 210	65 552	20 742	2 995	2 656	93 155
03.2 Teollisuudessa syntyvät jätevesilietteet Tavanomaiset	111 541	202	38 115	82 269	1 082	233 209
03.2 Teollisuudessa syntyvät jätevesilietteet Vaaralliset	4 885	7 823	10	34 828	..	47 546
03.3 Jätteiden käsittelyssä syntyvät nestemäiset jätteet ja jätevesilietteet Tavanomaiset	2 259	36	..	2 295
03.3 Jätteiden käsittelyssä syntyvät nestemäiset jätteet ja jätevesilietteet Vaaralliset	..	131	..	40 251	..	40 382
05 Terveydenhoidossa syntyvät ja biologiset jätteet Tavanomaiset	..	48	..	7 296	..	7 344
05 Terveydenhoidossa syntyvät ja biologiset jätteet Vaaralliset	..	453	453
06.1 Metallijätteet, rauta Tavanomaiset	..	41	157 996	755	..	158 792
06.2 Metallijätteet, ei-rauta Tavanomaiset	..	92	35 262	1 098	..	36 452
06.3 Metallijätteet, sekalainen rauta ja ei-rauta Tavanomaiset	..	3	7 887	7 890
07.1 Lasijätteet Tavanomaiset	..	4	56 535	473	..	57 012
07.1 Lasijätteet Vaaralliset	0
07.2 Paperi- ja pahvijätteet Tavanomaiset	41 582	12 569	545 276	124	..	599 551
07.3 Kumijätteet Tavanomaiset	13 584	2	14 765	25	..	28 376
07.4 Muovijätteet Tavanomaiset	56 205	17 975	7 948	1 142	..	83 270
07.5 Puujätteet Tavanomaiset	2 889 097	58 593	115 121	36 207	..	3 099 018
07.5 Puujätteet Vaaralliset	6 347	3 965	10 312
07.6 Tekstiilijätteet Tavanomaiset	2 093	2	14 118	96	..	16 309
07.7 PCB:tä sisältävät jätteet Vaaralliset	..	1 034	0	1 034
08 (lukuun ottamatta 08.1, 08.41) Käytöstä poistetut laitteistot (lukuun ottamatta käytöstä poistettuja ajoneuvoja sekä paristo- ja akkujätteitä) Tavanomaiset	56	2	8 207	190	..	8 455

	1 Hyödyntäminen energiana	2 Hävityspoltto	3 Materiaali- hyödyntäminen	4 Kaatopaikka- sijoitus	5 Muu loppukäsittely, kuten allastaminen	Yhteensä
08 (lukuun ottamatta 08.1, 08.41) Käytöstä poistetut laitteistot (lukuun ottamatta käytöstä poistettuja ajoneuvoja sekä paristo- ja akkujätteitä) Vaaralliset	2	739	5 962	6 703
08.1 Käytöstä poistetut ajoneuvot Tavanomaiset	69 710	154	..	69 864
08.1 Käytöstä poistetut ajoneuvot Vaaralliset	..	5	61 950	61 955
08.41 Paristo- ja akkujätteet Tavanomaiset	..	86	464	550
08.41 Paristo- ja akkujätteet Vaaralliset	..	10	1 693	1 703
09.1 Eläinperäiset jätteet ja sekalainen elintarvikejäte Tavanomaiset	15 526	2 798	589 468	2 009	7 124	616 925
09.2 Kasvipäriset jätteet Tavanomaiset	124 304	46	80 997	38 477	45	243 869
09.3 Eläinten ulosteet, virtsa ja lanta Tavanomaiset	..	2	821 070	15 480	7 826	844 378
10.1 Kotitalous- ja samankaltaiset jätteet Tavanomaiset	444 807	196 093	18 913	431 580	56	1 091 449
10.2 Sekalaiset materiaalit Tavanomaiset	379 285	6 795	216 491	195 399	2 636	800 606
10.2 Sekalaiset materiaalit Vaaralliset	5	7 118	56	199	..	7 378
10.3 Lajittelujätteet Tavanomaiset	58 221	119	74 769	71 669	..	204 778
10.3 Lajittelujätteet Vaaralliset	1 358	23 065	..	40 938	..	65 361
11 Tavanomaiset lietteet Tavanomaiset	129 159	43 905	163 355	19 596	1 241	357 256
12.1 Rakentamisessa ja purkamisessa syntyvät mineraalijätteet Tavanomaiset	168 481	132	1 395 649	115 075	..	1 679 337
12.1 Rakentamisessa ja purkamisessa syntyvät mineraalijätteet Vaaralliset	28 584	3 607	5 638	10 113	..	47 942
12.2, 12.3, 12.5 Muut mineraalijätteet Tavanomaiset	2 979	4 226	6 764 771	57 292 777	1 134	64 065 887
12.2, 12.3, 12.5 Muut mineraalijätteet Vaaralliset	..	1 488	8 970	787 778	358 520	1 156 756
12.4 Polttojätteet Tavanomaiset	33	11	695 169	506 922	23	1 202 158
12.4 Polttojätteet Vaaralliset	1	53	9 370	9 648	..	19 072
12.6 Maa-ainekset Tavanomaiset	..	179	660 438	14 924 200	..	15 584 817
12.6 Maa-ainekset Vaaralliset	..	788	21 878	73 204	..	95 870
12.7 Ruoppausmassat Tavanomaiset	334	222	..	556
12.7 Ruoppausmassat Vaaralliset	52	348	..	400
12.8, 13 Jätteiden käsittelystä peräisin olevat mineraalijätteet ja stabiloidut jätteet Tavanomaiset	..	419	96 800	24 568	..	121 787

	1 Hyödyntäminen energiana	2 Hävityspoltto	3 Materiaali- hyödyntäminen	4 Kaatopaikka- sijoitus	5 Muu loppukäsittely, kuten allastaminen	Yhteensä
12.8, 13 Jätteiden käsittelystä peräisin olevat mineraalijätteet ja stabiloidut jätteet Vaaralliset	97	6	133	39 123	..	39 359
Yhteensä	4 485 159	495 960	12 854 027	75 034 279	384 619	93 254 044
Josta vaarallista jätettä:	45 705	149 463	169 314	1 187 806	363 431	1 915 719

Laatuseloste: Jätetilasto

Relevanssi

Jätetilaston laatii Tilastokeskus. Se kuuluu Suomen viralliseen tilastoon (SVT) sekä Euroopan tilastojärjestelmään (ESS). Tilasto laaditaan EU:n jätetilastoasetuksen (EU 2150/2002) ja sen korjausten ja tarkennusten mukaisesti. Suurin osa tilaston tiedoista perustuu julkisten laitosten tai toimielinten keräämiin rekisteri- ja tilastoaineistoihin. Tuottajavastuuorganisaatiot ovat myös velvoitettuja toimittamaan tietoa jatkuvasti. Yhteistyö tiedon tuottajien kanssa on vakaalla pohjalla ja tilastoinnin jatkuvuus taattu.

Jätetilastossa seurataan jätekertymien sekä jätteiden käsittelyn määriä ja näiden muutoksia. Tilasto kattaa kaikki jätteiden luokat ja jakeet kohdistettuna kansantalouden päätoimialoille ja kotitalouksiin. Tilasto on tarkoitettu yhteiskunnallisen päätöksenteon, yritysten ja muiden sidosryhmien sekä tutkimuksen tarpeisiin. Aineisto kerätään yhtenevästi koko valtakunnan alueelta, pois lukien Ahvenanmaa, jonka tiedon toimittaa Ahvenanmaan tilastoviranomainen ÅSUB. Jätteiden kertymä ja käsittely tilastoidaan erikseen. Kertymä kertoo yhden vuoden aikana valtakunnan rajojen sisällä syntyneen jätteen määrän tuhansina tonneina. Käsittelyluvut kertovat jätteen hyödyntämisestä ja hävittämisestä käsitteilytavan mukaan jaoteltuna. Jätetilaston taustaluokitteluna käytetään yleistä toimialaluokitusta. Jätteet luokitellaan tilastolainsäädännön mukaisen jäte- ja ongelmajäteluettelon sekä tilastollisen jäteluokituksen mukaan. Luokitukset ovat saatavilla Tilastokeskuksen [Luokitukset-sivulla](#). Jätteen käsittelyä kuvaavia R ja D -koodeja käytetään direktiivin 2006/12/EY mukaisesti.

Menetelmäkuvaus

Tilastoaineistona käytetään pääosin ympäristöhallinnon VAHTI - valvonta- ja kuormitustietojärjestelmän tietoja, joita täydennetään Tilastokeskuksen kokoamalla tiedoilla. Täydentäviä tietoja saadaan muista tilastoista, valtion rekistereistä sekä mm. Työ- ja elinkeinoministeriön, Suomen ympäristökeskuksen, alueellisten ympäristökeskusten, tutkimuslaitosten, käsittelylaitosten ja tuottajavastuuorganisaatioiden keräämistä tiedoista. Kansalliset tarpeet pyritään huomioimaan tilaston tuotannossa. Ensisijaisesti jätetilaston kehittymistä kuitenkin ohjaa eurooppalainen tilastolainsäädäntö ja siinä asetetut vaatimukset. Puujätteiden tilastointia on muutettu 2013 tiedoista alkaen vastaamaan tarkemmin jätedirektiivin määritelmiä. Hakkuutähteitä ei enää tilastoida metsätalouden jätteeksi, ja teollisuuden puujätteiden tilastointi perustuu kokonaan yritysten ympäristöhallinnon tietojärjestelmä VAHTI:in tekemiin ilmoituksiin puujätteiden synnystä ja käsittelystä.

Tietojen tarkkuus ja oikeellisuus

Teollisuuden toimialojen osalta jätteen kertymistä ja käsittelyistä saadaan täsmällistä valvontatietoa suoraan VAHTI -järjestelmästä. Tietojen tarkistamiseen käytetään Tilastokeskuksen keräämiä tuotantomäärätietoja. Muiden toimialojen ja kotitalouksien osalta jätekertymien määrittämiseen käytetään toimialakohtaisia raportteja tai malleihin perustuvia laskentamenetelmiä. Joissakin tapauksissa eri tietolähteiden tietoja joudutaan yhdistämään. Yhdyskuntajäte jaetaan teollisuuden, palvelusektorin ja kotitalouksien jätteiksi laskentamallin avulla paperi- ja pahvijätettä lukuun ottamatta. Laskentamalli perustuu ensisijaisesti Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymän alueella tehtyyn jätetutkimukseen. Paperi- ja pahvijätteen määristä saadaan tietoa suoraan jätteen kerääjiltä. Jätteen käsittely on valvottua, luvanvaraista toimintaa, josta saadaan myös täsmällistä valvontatietoa suoraan VAHTI-järjestelmän kautta. Tuottajavastuuorganisaatiot keräävät ja toimittavat tietoja tuottajavastuun alaisista jätteistä. EU:n jätetilastoasetuksen mukainen laaturaportti sisältää keskeiset tiedot aineistoista sekä niiden käytöstä.

Tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

Jätetilaston keskeiset tiedot julkaistaan Tilastokeskuksen vuosittaisessa jätetilastojulkistuksessa. Tilaston mittaajajako on yksi kalenterivuosi. Jätetilastossa julkaistavat tiedot ovat lopullisia tietoja. Niitä voidaan kuitenkin muuttaa myöhemmin, esimerkiksi käsitteistön muuttuessa tai tietojen tarkentuessa. Muutoksista

ilmoitetaan jätetilaston sivulla Tilastokeskuksen www-palvelussa. Jätetilaston julkistamistiedot löytyvät Tilastokeskuksen [julkistamiskalenterista](#).

Tietojen saatavuus ja selkeys

Jätetilaston tiedot ovat saatavilla Tilastokeskuksen www-palvelussa [tilaston kotisivulla](#). Tilastotiedot raportoidaan kahden vuoden välein EU:n tilastovirastolle Eurostat:iin, jonka kautta tiedot päätyvät kansainvälisiin tilastotietokantoihin ja -julkaisuihin.

Tilastojen vertailukelpoisuus

Jätteiden kertymät ja käsittelyt ovat saatavilla keskenään vertailukelpoisina taulukoina vuodesta 2004 lähtien. Jätetilastoinnin käsitteistö löytyy täsmällisesti määriteltynä jätetilastoasetuksen implementoinnin käsikirjasta [Manual on waste statistics](#).

Yhtenäisyys

Tilastoinnissa käytetyt kansalliset luokitukset ovat yhteensopivia eurooppalaisten luokitusten kanssa joko suoraan tai luokitusavaimen avulla. Luokitusten muutokset ja poikkeamat tilastointi- ja raportointikäytännöissä voivat aiheuttaa vaihtelua eri vuosien välillä tai vaikeuttaa tilastojen kansainvälistä vertailua.

Lisätietoja

Juha Espo 029 551 3463

Simo Vahvelainen 029 551 3457

Vastaava tilastojohtaja:
Ville Vertanen

ymparisto.energia@tilastokeskus.fi

www.tilastokeskus.fi

Lähde: Jätetilasto 2014, Tilastokeskus

Asiakaspalaute: www.tilastokeskus.fi/palaute

Tietopalvelu ja viestintä, Tilastokeskus
puh. 029 551 2220
www.tilastokeskus.fi

Julkaisutilaukset, Edita Publishing Oy
puh. 020 450 05
asiakaspalvelu.publishing@edita.fi
www.editapublishing.fi

ISSN 1796-0479
= Suomen virallinen tilasto
ISSN 1798-3339 (pdf)